

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 20.7.2006
KOM(2006) 417 lõplik

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE

noorte osalust ja teavitamist käsitleva Euroopa poliitika kohta

**Jätk valgele raamatule „Euroopa noorsoopoliitika uus hoog”:
ühiste eesmärkide elluviimine noorte osaluse ja teavitamise valdkonnas, pidades silmas
Euroopa noorte kodanikuaktiivsuse kujundamist**

{SEK(2006) 1006}

1. SISSEJUHATUS

1.1. Pöördelise tähtsusega hetk

Noorsoopoliitika omab Euroopa Liidu (EL) eesmärkide saavutamisel ülisuurt tähtsust. Püüdes soodustada noorte sisenemist tööturule ja kujundada neis aktiivset kodanikutunnet on noorsoopoliitika Lissaboni majanduskasvu ja tööhõive strateegia ning kodakondsuspoliitika ühenduspunktiks.

Noored ei moodusta muutumatut ega homogeenet rühma ning nende vajadused ja väljendusvahendid on pidevas arengus. Noorte osakaal Euroopa rahvastikus on langemas ning nende täiskasvanuks saamine toimub hilisemas eas. Noorte inimeste töökarjäär on muutunud järjest individuaalsemaks ning nende sisenemine tööturule võib kohati olla raskendatud. Lisaks selle on langemas noorte huvi avalikus elus osalemise vastu, mis toob endaga kaasa kodanikutunde vähenemise ohu.

Käesoleva teatise eesmärk on hinnata liikmesriikidelt tulnud tagasisidet 2003. aasta ülemkogul noorsoovaldkonna avatud kooskõlastusmeetodi raames vastu võetud noorte osaluse ja teabe ühiste eesmärkide kohta ning anda soovitusi edasiseks täiustamiseks. Teatisele on lisatud komisjoni talituste töödokument, milles on üksikasjalikult analüüsitud riiklikke aruandeid osaluse ja teavitamise kohta.

Kõnealused aruanded on siiski ka osa laiemast Euroopa Liidu tegevusest, mille eesmärk on viia Euroopa oma kodanikele lähemale, ning need esitatakse ELi tulevikudebati seisukohast väga olulisel ajal.¹

Valges raamatus Euroopa teabevahetuspoliitika kohta² ja plaanis D (demokraatia, dialoog ja debatt)³ tunnustas komisjon vajadust luua kodanikele – eriti noortele – võimalusi aktiivseks osalemiseks Euroopa otsustekujundamise protsessis ning tugevdada nende osalustunnet Euroopa projektis. See sõnum kiideti heaks nii kõige kõrgemal poliitilisel tasandil⁴ kui ka noorte endi poolt, kes väljendasid oma soovi omada suuremat rolli Euroopa Liidu arengus ning arendada selle kaudu oma aktiivust Euroopa kodanikuna.⁵ Nende üleskutsele tuleb vastata ning noorte Euroopa asjadesse kaasamise põhimõtet, mida rõhutatakse juba 2001. aastal komisjoni poolt avaldatud noorte valges raamatus,⁶ tuleb tugevamini toetada.

¹ Teatis „Kodanikekeskne tegevuskava – Euroopa Liit tulemuslikuks” (KOM (2006) 211).

² KOM (2006) 35 (lõplik), 1.2.2006, „Valge raamat Euroopa teabevahetuspoliitika kohta. Kodanikke hõlmav arutelu Euroopa üle“.

³ KOM (2005) 494 lõplik, 13.10.2005; Teatis järelemõtlemisperioodi ja plaan D kohta (KOM (2006) 212).

⁴ Vaata 2006. aasta 15.-16. juuni Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldusi, milles tervitatakse Euroopa Komisjoni panust seoses järelemõtlemisperioodiga ning julgustatakse komisjoni jätkama ja tugevdama jõupingutusi kodanikega dialoogi hoogustamiseks. „Noored võtavad sõna” Noorte eurooplaste mured ja ootused Euroopa Liidu arengule;

⁵ „Noored võtavad sõna” Noorte eurooplaste mured ja ootused Euroopa Liidu arengule; tavapärase Eurobaromeetri 63 analüüs, avaldatud detsembris 2005.

⁶ 14441/01 – KOM (2001) 681 lõplik.

Noorte valge raamatu vastuvõtmisest alates on noorsoovaldkonnas ellu viidud mitmeid algatusi. See peegeldab noorsoopoliitika kasvavat tähtsust Euroopas ja liikmesriikides.

Valge raamat viis teatavasti Euroopa noorsoovaldkonna koostööraamistiku vastuvõtmiseni 2002. aastal,⁷ milles liikmesriigid leppisid kokku ühest küljest teatavate noorte kaasamist ja tööalast integreerimist toetavate võtmepoliitikate süvalaiendamises ning teisest küljest aktiivsete ja vastutustundlike kodanike kujundamises.

Euroopa koostööraamistikku kuuluva aktiivsete kodanike kujundamise põhimõttega seoses leppisid liikmesriigid kokku, et keskendutakse neljale noorsoole suunatud prioriteedile, nimelt osalusele, teabele, vabatahtlikule tegevusele ja noorteprobleemide paremale teadvustamisele ja mõistmisele, mille suhtes kohaldatakse avatud kooskõlastusmeetodit (OMC). Seejärel võtsid liikmesriigid 2003. aastal vastu ühised eesmärgid osaluse ja teabe kohta,⁸ millele 2004. aastal järgnesid vabatahtlik tegevus⁹ ning noorte probleemide parem mõistmine.¹⁰ Osana noorte avatud kooskõlastusmeetodist on liikmesriigid võtnud endale kohustuse anda nelja-aastase perioodi jooksul aru erinevate prioriteetide rakendamisest. Tegemist on noorsoopoliitika jaoks pöördelise tähtsusega hetkega, sest käesolevas teatises märgitakse esmakordselt, et komisjonile on esitatud rakendamise aruanded. See esimene kogemus, mis saadi aruandluse esitamisel osaluse ja teabe kohta, peaks olema abiks aruandlusel kahe ülejäänud prioriteedi, nimelt vabatahtliku tegevuse (2006 lõpp) ja noorte probleemide parema mõistmise (2008 lõpp) kohta. See annab ainet ka Euroopa noorsoovaldkonna koostööraamistiku üldisele hindamisele 2009. aasta lõpus.

Nende noorsoovaldkonna teatavate võtmepoliitikate süvalaiendamist, mida noorte valges raamatus käsitleti noorsoopoliitika kujundamise teise sambana, tugevdati oluliselt 2005. aastal, kui võeti vastu Euroopa noortepakt,¹¹ asetades seega noorte integreerimise töö- ja sotsiaalellu uuendatud Lissaboni strateegia teravdatud fookusesse.

Poliitikaraamistikku täiendab programm Euroopa Noored, mida peetakse väärtuslikuks vahendiks noorte kujundamisel aktiivseteks Euroopa kodanikeks ning samuti nende ühiskonda integreerumise soodustamisel. Neid eesmärgi täidab tulevikus ka programm „Aktiivsed noored” (Youth in action).

1.2. Üldine hinnang olukorrale

Üldiselt tunnustavad liikmesriigid oma aruannetes noorte toetuseks võetud meetmete võimendavat mõju kogu ühiskonnale tervikuna. See tõendab põlvkondadevahelise ja elutsükli põhise lähenemisviisi olulisust noorsoopoliitikas.

⁷ EÜT C 168, 13.7.2002, lk 2.

⁸ ELT C 295, 5.12.2003, lk 6.

⁹ Nõukogu dokument 13996/04, 15.11.2004, avaldamata.

¹⁰ Nõukogu dokument 13997/04, 15.11.2004, avaldamata.

¹¹ Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järelduste 1. lisa (7619/05).

Liikmesriigid tõdevad, et Euroopa osaluse ja teabe prioriteedid on hoogustanud riikide noorsoopoliitikat ning on jätkuvalt olulised noortes aktiivse kodanikutunde kujundamisel.

Liikmesriigid tõdevad siiski ka seda, et edasised jõupingutused on vajalikud ning et protsess annab häid tulemusi tingimusel, et liikmesriigid - kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega – jätkavad omavahelist koostööd ning koostööd piirkondlike ja kohalike asutustega nende oma territooriumil.

Jätksuutliku poliitika ja osalusdemokraatia teostamisel on peamine noorte, sealhulgas piiratud võimalustega noorte kaasamine poliitika kujundamise ja rakendamise kõigil tasanditel. Seega tuleb edasi arendada juba toimivat Euroopa institutsioonide ja noorte vahelist dialoogi.

2. NOORTE TEAVITAMINE

2.1. Teabealaste ühiste eesmärkide rakendamine

2.1.1. Teabe kättesaadavus noortele

Ajal, mil liikmesriigid on loonud noorte tarbeks mitmeid teabevahendeid, on vaid 12 liikmesriiki kehtestanud teabestrategia, mis käsitleb kõiki noorteprobleeme ning ühendab piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi.

Liikmesriigid rõhutavad noortele suunatud informeerivate veebilehtede kui peamise teabe levitamise vahendi tähtsust. Praegu on riiklik noorteportaal olemas 19 liikmesriigis. Euroopa noorteportaali loomine 2003. aastal ja selle lingid liikmesriikide portaalidele on osutunud väga edukaks. Liikmesriigid tõdevad, et see on tõhustanud ministriumitevahelist koostööd noorte teabe valdkonnas.

Ühtlasi väljendavad liikmesriigid kindlat soovi edasi arendada individualiseeritud teabebüroosid ning tegeleda piiratud võimalustega noorte teabekanalitest eemale jäämise probleemiga, aidates neid eelkõige juurdepääsu tagamisega sellistele infoühiskonna vahenditele nagu Internet.

Sisuline tegevus koondus peamiselt selliste teemade ümber nagu vaba aeg, noorteorganisatsioonid, vabatahtlik tegevus, jättes mõnikord unarusse osaluse, hariduse, tööhõive ja Euroopas reisimisega seotud teabe.

<p>Ühendkuningriigis (Inglismaa) annab nõu riiklik noortele suunatud internetipõhine nõustamis-, teabe- ja tugiteenus <i>Connexions Direct</i> (CXD), kasutades selleks telefoni, tekstisõnumeid, nõustamist Interneti teel ning e-posti. Sloveenias pööravad noorte teabe- ja nõustamiskeskused erilist tähelepanu mustlasnoortele. Küprosel ja Hispaanias on maapiirkondade noorte jaoks loodud liikuvad teabekeskused.</p>

2.1.2. Kvaliteetne teave

Noorte teabekeskuste levitatud teabe kvaliteedinõuete täitmisel tugineb enamik liikmesriike Euroopa noorteteabe hartale.

Samuti peetakse noortega tegelevate infotöötajate oskuste ja kvalifikatsiooni parandamisel hädavajalikuks võrkude loomist. Euroopa võrkudel EURODESK, ERYICA ja EYCA on oluline roll oma liikmetele suunatud koolituskursuste väljatöötamisel.

Prantsusmaal on 32-s riiklikult rahastatud noorte teabekeskuses kvaliteedinõuete täitmiseks loodud oma personalikoolituse struktuur. Koos Euroopa noorte hartaga rakendatakse ka riiklike kvaliteedistandardeid. Euroopa noorte teabevõrgustikud on koostanud kokkuvõtte kvaliteedialgatustest.

2.1.3. Noorte osalus teabes

Selle ühise eesmärgi elluviimiseks ei ole liikmesriigid rakendanud peaaegu mitte mingeid meetmeid. Väheste riikide aruannetes märgitakse siiski, et teabestrategie või teabematerjali väljatöötamise käigus saab noorte või noorteorganisatsioonidega konsulteerida.

Slovakkias teevad noorte teabekeskused koostööd vabatahtlikega, kes levitavad noori puuduvat teavet koolides, ülikoolides ja mujal.

2.2. Kogetud takistused

Liikmesriigid on kogenud erinevad takistusi, mida saab liigitada järgmiselt:

1. *Metoodika*: mõned liikmesriigid peavad eriti keeruliseks alguspunkti määramist, mille suhtes edasimineku hinnata ning indikaatorite kindlaks määramist, mille abil saavutatud edu mõõta.
2. *Osapoolte vaheline kooskõlastamine*: tõsiseks väljakutseks on kooskõlastamise parandamine eri tasanditel erinevates noorsoo küsimustes pädevust omavate institutsioonide vahel.
3. *Vahendite vähesus, eriti kohalikul tasandil.*

2.3. Koostöö jätkamiseks välja valitud peamised teemad

Üldjuhul kutsuvad liikmesriigid üles ühiste eesmärkide ja tegevussuundade jätkuvale elluviimisele. Lähitulevikus on kõige olulisemateks ülesanneteks sidusate riiklike teabestrategie väljatöötamine, ühenduste loomine riiklike noortenõukogude vahel, keskendumine piiratud võimalustega noortele ning Euroopa noorte harta levitamine.

3. NOORTE OSALUS DEMOKRAATLIKUS ÜHISKONNAS

3.1. Ühiste eesmärkide saavutamine osaluse valdkonnas

Aruannete analüüs näitab, et riikide noorsoopoliitikas on teataval määral ühtelangevusi, sest meetmed noorte osaluse suurendamiseks on nüüd paremini kooskõlastatud.

Ühiste eesmärkide saavutamiseks noorte osaluse valdkonnas kasutatakse peamiselt järgmisi vahendeid.

3.1.1. Raamistike tugevdamine

Noorte osalust käsitlevat seadusandlikku raamistikku on parandatud. Mõned liikmesriigid on vastu võtnud õigusakte ning teised on välja töötanud strateegilisi tegevuskavasid või leppinud kokku uutes noortega konsulteerimise kohustustes.

Iirimaa on vastu võetud noorte seadus, **Tšehhi Vabariigis** noorte kontseptsioon, **Portugalis** riiklik reformikava noortele, **Rootsis** valitsus seaduseelnõu „Otsustusõigus”, **Eestis ja Sloveenias** strateegiline kava, **Lätis** poliitiline noorteprogramm, **Slovakkias** noorte osaluskava ning **Itaalias** on eraldatud erivahendeid noortepoliitika toetamiseks.

3.1.2. Toetus osalus- ja esindusstruktuuridele

Osalusstruktuuride toetamiseks ja noorsoovaldkonnaga seotud partnerite vahelise dialoogi arendamiseks on rakendatud mitmeid meetmeid. Tänapäevaks on enamikes liikmesriikides olemas riiklikud noortenõukogud, mille piirkondlikud ja kohalikud harud on märgatavalt kasvanud. Välja on töötatud ka teisi struktuure, nagu näiteks noorte parlamendid või noorte komisjonid. Siiski on vaja tihedamat koostööd kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi vahel.

Samas on viimase kahe aasta jooksul sagedamini korraldatud noorte ning otsustetegijate vahelisi regulaarseid konsultatsioone, kohtumisi ja arutelusid. Mõningatel juhtudel on sellised dialoogid viinud partnerluslepingute sõlmimiseni.

Mõned riigid on nimetanud ametisse ombudsmani või noorte küsimustega tegelevad korrespondendid noorsoovaldkonda mõjutavates ministeeriumites, samas on teised valinud horisontaalsemaid meetmeid, näiteks ministeeriumitevahelised kohumised.

Riikide aruanded näitavad, et kohalikul tasandil ning teatavaid noorterühmasid mõjutavate takistuste kõrvaldamiseks on vaja teha suuremaid jõupingutusi.

Erilist tähelepanu tuleks pöörata ka süsteemsele ja struktureeritud noortega konsulteerimisele neid puututavates küsimustes. See kehtib mitte ainult avatud kooskõlastusmeetodi ja Euroopa noortepakti puhul, vaid ka mis tahes valdkondades, kus noorte panus võib olla oluline.

Mõned riigid on nimetanud ametisse konkreetsed inimesed, kes vastutavad noortega seotud küsimuste eest. Näiteks **Soomes** ombudsman, **Ühendkuningriigis** riiklik noorte korrespondent ja **Leedus** omavalitsuste juurde kuuluvad noortekoordinaatorid.

Teised on loonud konsulteerimisstruktuurid. Näiteks noorte komisjonid ja kohalikud nõukogud **Luksemburgis** ja **Belgias**, noorte parlamendid **Küprosel** ja **Maltal**, noorte osalusstruktuurid **Kreekas** ja **Hispaanias**, struktuurid ebasoodsamas olukorras olevatele noortele **Saksamaal** ja maapiirkondade noortele **Poolas** ning noorte projektide toetus **Austrias**.

Noorte huvipuudus osalusdemokraatias osalemise vastu on kasvanud ning sellega on vaja koheselt tegeleda. Vaid vähesed liikmesriigid ütlevad, et on selle olukorra üle mõelnud.

Esiletõstmist väärivad tavad noorte osaluse suurendamiseks valimistel:

- **Madalmaades:** eraldi hääletus noorukitele;
- **Soomes:** hääletamisõigus kohalikel valimistel alates 16 eluaastast;
- **Prantsusmaal:** automaatne valijate nimekirja registreerimine;
- **Belgias, Madalmaades ja Ühendkuningriigis:** Interneti kasutamine

3.1.3. *Projektide toetamine*

Riikliku tegevuse üldisteks põhimõteteks on, et i) noored peavad olema oma osalusprojektide peamised osapooled, ii) kõige hinnatum viis õppimiseks on õppimine tegemise kaudu ja iii) noorte kaasamist osalemisesse tuleb julgustada kõigis valdkondades, milles projekte läbi viiakse.

Mitmed liikmesriigid rõhutavad tehtud jõupingutusi piiratud võimalustega noortele suunatud meetmete ja projektide algatamiseks. Projektide ja struktuuride, eriti noorteorganisatsioonide toetamine on hädavajalik. Programmil Euroopa Noored on selles valdkonnas suur võimendav mõju.

Prantsusmaal loodi programm „Envie d'agir”, et toetada ja autasustada parimaid noortele suunatud ja noorte poolt ellu viidud projekte, uuendusliku finantslahendusega ja loovaid projekte ning vabatahtlikku tegevust ja ettevõtlikulaseid projekte. **Taanis** on koostöös mitmete omavalitsustega ja noorteorganisatsioonide või klubidega loodud projekt „Noortepoliitika Taani omavalitsustes”, et rõhutada vajadust kaasata noori rohkem poliitika kujundamisesse.

3.2. **Kogetud takistused**

Liikmesriigid on kogenud erinevad takistusi, mida saab liigitada järgmiselt:

1. *Metoodika:* mõned liikmesriigid peavad eriti keeruliseks alguspunkti määratlemist, mille suhtes edasiminekut hinnata ning indikaatorite kindlaks määramist, mille abil saavutatud edu mõõta.
2. *Otsese ja kaudse toetuse puudumine:* lisaks sellele, et mõistetakse struktuuridele ja projektidele vahendite eraldamise olulisust, peaksid riigiasutused mõistma ka stabiilse toetuse andmise olulisust, kas siis seadusandliku tegevuse, noortega partnerluste loomise või ühiste vahendite, nagu näiteks osalusjuhised, väljatöötamise kaudu.
3. *Noorte endi vähene kaasatus:* noortel on loomulikult õigus mitte osaleda. Siiski saaks teha rohkem noorte kaasamisele kaasa aitamiseks, eriti esindusdemokraatias. Uurida tuleks vastava kogemusega eakaaslaste mõju. Noorte kaasatust saaks suurendada ka osalemise individuaalseid ja sotsiaalseid eeliseid rohkem tunnustades ja edendades.
4. *Institutsioonide inerts noortega seotud ja muudes valdkondades:* kohalike, piirkondlike ja riiklike tasandite vahelist koostööd on vaja parandada. Noorte osalusstruktuuride arengut on vaja täiendavalt toetada ning noortega tuleks

arendada dialoogi laiemas teemaderingis. Noorte osaluse soodustamiseks kohalikul tasandil on hädavajalik kohalike ametiasutuste mobiliseerimine.

3.3. Koostöö jätkamiseks välja valitud peamised teemad

Liikmesriigid toetavad vastuvõetud ühiste eesmärkide ja tegevussuundade elluviimise jätkamist. Nad kinnitavad, et kohalike ametiasutuste edasine mobiliseerimine, piisavate mehhanismide loomine laialdasteks konsultatsioonideks kõikide noortega laiemas teemaderingis, kasutades interaktiivseks poliitikas osalemiseks ka infoühiskonna vahendeid (nagu näiteks poliitiliste protsesside jälgimine ajaveebis), õhutades noorte osalemist valimistel, nagu noorsooministrid juba arutasid.¹² Oluline on kai õppida osalema ja täiustada kodanikuõpetust. Tuleks paremini kasutada koolihariduse võimalusi, arendades kodanikuõpetuse õppekava ning kasutades paremini ära koolide vahendeid ürituste korraldamiseks, mis edendavad „osalemise õppimist osalemise kaudu”.

4. NOORTE AKTIIVNE OSALUS EUROOPA LIIDU ARENGUS

4.1. Täiustatud struktureeritud dialoog noortega Euroopa teemadel

Oluline on kaasata noori aktiivselt poliitikakujundamise debattidesse ja dialoogi ka Euroopa teemadel. Komisjon ja liikmesriigid on seda sageli rõhutanud.

2001. aasta noorte valge raamatu konsultatsiooniprotsess, regulaarsed kohtumised noorteorganisatsioonidega, Euroopa noortenädal, konsultatsioonid Euroopa noorteportaalil, eesistujariigi noorteüritused ja muud liikmesriikides korraldatud konverentsid, kampaaniad, foorumid ja konsultatsioonid on näited Euroopa institutsioonide ja liikmesriikide ettevõtmistest nende põhimõtete rakendamiseks ning noorte paremaks kaasamiseks ELi arengusse.

Lähtudes hiljutisel Euroopa foorumitel noorte esitatud üleskutsesest pidada jätkuvat, usaldusväärset ja konstruktiivset dialoogi, leiab komisjon siiski, et olemasolevad võimalused Euroopa teemaliseks dialoogiks noortega võiksid nii Euroopa kui ka riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil olla paremini ettevalmistatud ja struktureeritud.

Selleks et kujundada inimestes Euroopa kodanikutunnet, tuleks ära kasutada eespool loetletud sündmustest ja hiljutistest algatustest, nagu näiteks plaan D, tekkinud uut hoogu, , toetades demokraatlikku infrastruktuuri, mis panustab inimestevahelistesse suhetesse ja inimnäolise Euroopa kujunemisse.

4.2. Komisjoni nägemus täiustatud struktureeritud dialoogist

Järjekindel, usaldusväärne ja konstruktiivne dialoog on:

- struktureeritud vastavalt Euroopa noortepoliitika tegevuskavale kuni aastani 2009. st üks üldine teema iga eesistumisaja kohta, Euroopa noortepakti prioriteetide käsitlemine iga aasta esimesel eesistumisajal ning avatud kooskõlastusmeetodi

¹² ELT C 141, 10.6.2005, lk 3.

prioriteetide käsitlemine iga aasta teisel eesistumisajal, samuti teiste horisontaalsete noorte prioriteetide käsitlemine;

ning

- struktureeritud ajas ja ruumis: st suunaga kohalikult tasandilt Euroopa tasandile, et panustada õigeaegselt ja tõhusalt ELi poliitikavaldkondade arengusse, nt eesistumisele eelnevad noorteüritused, Euroopa noortenädal, aruandlus avatud kooskõlastusmeetodi või Lissaboni strateegia raames, lepingute ratifitseerimised ja Euroopa valimised.

Selleks, et suurendada noori kaasavate debattide õiguspärasust, peavad need olema võimalikult kõikehõlmavad ja mitmekesised. Seega peavad need julgustama ebasoodsas olukorras olevate noorte ja struktuuridesse mittekuuluvate noorte osalust. Hõlmavus ja mitmekesisus peab olema valitsusväliste noorteorganisatsioonide ja -esinduskogude üldine põhimõte.

Sidusama ja sektoriteülese lähenemise võimaldamiseks peaksid debadid kokku tooma nii otseselt kui ka kaudselt noorte küsimustega tegelevad osapooled. Uurida tuleks omavalitsuste ja koolide võimalusi selliste dialoogide loomisel koostöös noorteorganisatsioonidega (eelkõige noortenõukogudega).

Programm „Aktiivsed noored” 2007 – 2013 peaks toetama noortenõukogude laadseid struktuure, eesmärgiga algatada arutelusid ning ka noorte piiriüleseid võrgustikke ja kõrgetasemelisi piiriüleseid üritusi, mis aitavad struktureeritud dialoogi muuta nähtavamaks ja tõhusamaks.

5. AVATUD KOOSKÕLASTUSMEETODI JUHTIMINE

Avatud kooskõlastusmeetodi edukus sõltub noorte tõhusast kaasamisest selle rakendamisse. Noorte ja noorteorganisatsioonidega tuleks konsulteerida näiteks riiklike aruannete ettevalmistamise käigus. Esimene aruandlus näitab, et liikmesriigid on seda teinud erinevas ulatuses.

Lisaks sellele on liikmesriigid rõhutanud, et ühiste eesmärkide elluviimisel tehtud edusammude ning heade tavade vahetamise tõhususe hindamine on keeruline.

Lõpetuseks, jätkusuutlikku ja usaldusväärset noorsoopoliitikat saab edasi arendada üksnes juhul, kui omatakse põhjalikke teadmisi noortest. Sellega kaasnev ühine eesmärk mõista paremini noorte probleeme on seega jätkuvalt ülioluline.

Vastamaks neile ootustele ja järgimaks 24. mai 2005. aasta otsust Euroopa koostöö raames noorte valdkonnas tehtu hindamise kohta,¹³ esitab komisjon rea ettepanekuid avatud kooskõlastusmeetodi rakendamise- ja hindamismehhanismide tugevdamiseks (vaata punkt 6).

¹³ ELT C 141, 10.6.2005, lk 1.

6. JÄRELDUSED

Osaluse ja teavitamise kohta esitatud riiklike aruannete analüüs toimub ELi jaoks murrangulise tähtsusega hetkel, mil noored tahavad, et neis nähtaks partnereid noori mõjutava poliitika kujundajatele.

Käesoleva analüüsi põhjal teeb komisjon *ettepaneku kinnitada ühiste eesmärkide olulisust ja kehtivust noorte osaluse ja teavitamise valdkonnas ning kohandada ja tiiustada heakskiidetud tegevussuundi* järgmiselt:

Teave:

Parandada noorte juurdepääsu teabeteenustele

- luua sidusad kõikehõlmavad teabestrategieid, mis sisaldavad kõiki olulisi noori puudutavaid teemasid, eriti teabeteenuste parema kooskõlastamise kaudu oma territooriumil;
- edendada infoühiskonna vahendeid ja uuenduslikke lähenemisviise noorte teavitamisele, sealhulgas meetmeid, mis võimaldavad teabe kättesaadavaks tegemist neile noortele, kelle juurdepääs teabele on piiratud.

Kvaliteetne teave

- arendada edasi individuaalseid nõustamisteenuseid;
- rakendada kvaliteetse teabe tagamiseks süsteemselt Euroopa noorteteabe hartat.

Noorte osalus teabes

- suurendada noorte osalust riiklikes teabestrategieates ja tugevdada noorteorganisatsioonide rolli noorsoolase teabe edendamisel.

Osalus:

Noorte osalus kodanikuühiskonnas

- tagada struktureeritud konsultatsioonid noortega noortele huvipakkuvates küsimustes; see peaks eelkõige kaasa tooma noortenõukogude rolli tugevdamise konsulteerimisprotsessis ja kindlustama, et need esindavad ka noori, kes ei ole ühegi organisatsiooni liikmed;
- arendada kohalikke osalusstruktuure (nt noortenõukogud), kaasates noori süsteemselt kohalikesse poliitikakujundamise organitesse, mobiliseerides piirkondlike ja kohalike ametiasutuste toetust;
- analüüsida osalemist takistavaid asjaolusid, mis mõjutavad teatavaid noorte rühmi, et aidata noorteorganisatsioonidel tõhusamalt kaasata suuremal hulgal noori, tagades seega organisatsioonide esinduslikkuse;

- arendada vahendeid osaluse edendamiseks, nagu näiteks osalusmehhanismide juhised¹⁴ või interaktiivsed poliitikaosaluse foorumid Internetis.

Suurem noorte osalus esindusdemokraatia süsteemis

- arendada konkreetseid meetmeid noorte osaluse kasvu tagamiseks esindusdemokraatia institutsioonides, näiteks edendades noorte osalust poliitilistes parteides, julgustades noorte kaasamist partei nimekirjadesse ning parandades nende positsiooni nendes nimekirjades, hõlbustades dialoogi noorte ja juhtpoliitikute vahel, tuues esile osalejate pühendumust ja julgustades neid oma eakaaslaste seas „saadikutena” esinema, kasutades valimiste hõlbustamiseks paremini ära infotehnoloogia vahendeid.

Erinevate osaluse õppimise vormide toetamine

- luua sünergia haridusvaldkonnas rakendatavate meetmetega. Euroopa tasandil saaks seda saavutada läbi tihedamate sidemete hariduse ja avatud kooskõlastusmeetodi alase koolitusega. Riiklikul tasandil saaks seda saavutada, arendades aktiivse kodanikutunde kujundamise algatusi koolides;
- tunnustada erinevaid noorte osalusvorme veelgi enam.

Osalemine ELi arengus:

Komisjon *kavatseb* tihedas koostöös liikmesriikide ja noorteorganisatsioonidega *toetada kolme aasta jooksul püsivat ja struktureeritud dialoogi tõeliselt konstruktiivse partnerluse vaimus*. Selleks näeb komisjon ette järgmised konkreetsed tegevussuunad:

Riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil

- luua struktureeritud kanalid dialoogiks ja aruteluks, mis on ajalises kooskõlas Euroopa poliitilise päevakorraga, alustades kõigepealt kohalikul tasandil, et tagada noorte õigeaegne ja tõhus panus ELi debattidesse.

Euroopa tasandil

- leppida kokku prioriteetsetes küsimustes, mida arutatakse ELi tasandil kuni aastani 2009, st sotsiaalne kaasatus ja mitmekesisus 2007. aastal, kultuuridevaheline dialoog 2008. aastal ning jätkuva noorsoolase koostöö perspektiivid 2009. aastal. Neid teemasid tuleb arutada nii koos avatud kooskõlastusmeetodi ja Euroopa noortepakti prioriteetidega – järgides senist praktikat – kui ka noorsoovaldkonnas kokkulepitud horisontaalsete prioriteetidega, nagu näiteks mittediskrimineerimine ja tervishoid;
- komisjon toetab regulaarselt toimuva noorte esindajate, eesistujamaa, Euroopa Parlamendi ja komisjoni mitteametliku foorumi ideed – eriti enne sügisei ja kevadisi hariduse-, noorsoo- ja kultuurinõukogu istungeid Brüsselis – et

¹⁴ Põhineb Euroopa Nõukogu osalushartal (EYF).

parandada noortevaldkonna meetmete sidusust, jätkuvust ja arengut eesistujamaa vahetudes;

- korraldada regulaarselt Euroopa noortenädalat, kus osalevad volinikud ja teiste Euroopa institutsioonide esindajad, millele võimaluse korral eelnevad konsultatsioonid Euroopa noorteportaalil, et teha varasematest üritustest kokkuvõtteid, määrata kindlaks tulevikuperspektiive ning tagada programmi Euroopa Noored nähtavus;
- korraldada kohtumisi noortega, kes üldjuhul ei puutu kokku Euroopa institutsioonidega;
- korraldada eriotstarbeline Eurobaromeeter (2006 lõpp);
- kutsuda Euroopa noortefoorumit üles kasutama parimal viisil võimalusi, mida pakuvad regulaarsed komisjoni algatatud avalikud konsultatsioonid noortele olulistes poliitilistes küsimustes, eriti Interneti vahendusel;
- mobiliseerida Euroopa teabevõrke struktureeritud dialoogi toetamiseks.¹⁵

Noorte valdkonna avatud kooskõlastusmeetodil juhtimist tuleb jätkuvalt noorte valdkonnale kohandada, kuid samas tugevdada. Selleks teeb komisjon järgmised ettepanekud:

- liikmesriigid valivad 2006. aasta lõpuks välja need osaluse ja teavitamise valdkonna tegevussuunad, millele nad tahavad keskenduda, ning koostavad tegevuskava;
- liikmesriigid loovad jätkutegevuste mehhanismid, millega kaasatakse noori ja noorteorganisatsioone, ning koostavad 2008. aasta lõpuks hindamisaruande;
- liikmesriikidele antakse vabatahtlikkuse alusel võimalus osaleda komisjoni korraldatavas katselises vastastikusel hindamises teavitamise ja osaluse valdkonnas;
- liikmesriigid edendavad ühiseid eesmärke riiklikul tasandil, piirkondlikes ja kohalikes ametiasutustes, noorteorganisatsioonides ja noorte seas üldiselt;
- komisjon konsulteerib süstemaatiliselt noortega ja eriti Euroopa noortefoorumiga iga ettepaneku osas, mis puudutab avatud kooskõlastusmeetodit;
- komisjon loob töörühma osaluse ja teavitamise alaste ühiste eesmärkide rakendamise indikaatorite väljatöötamiseks.

* * *

Komisjon kutsub nõukogu üles käesolevas teatises esitatud ettepanekuid heaks kiitma.

¹⁵ ERYICA, EURODESK ja EYCA